

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦИОКУЛЬТУРНЫХ КОММУНИКАЦИЙ
Кафедра теории и практики перевода

БОРИСЕВИЧ
Эвелина Сергеевна

ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ ГРУППА «НЕГАТИВНЫЕ ЭМОЦИИ»
В РУССКОМ И АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКАХ (СТРУКТУРНО-
СЕМАНТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ)

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат филологических наук,
С.В. Перова

Допущена к защите
«___» _____ 2022 г.

Заведующая кафедрой теории и практики перевода,
кандидат филологических наук,
доцент Т. В. Никитенко

Минск, 2022

РЕФЕРАТ

Дипломная работа 88 стр., 3 главы, 3 приложения, 4 рисунка, 55 источников.

Ключевые слова: ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ ГРУППА, ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКИЕ ПОЛЯ, СЕМАНТИЧЕСКОЕ ПОЛЕ, ТЕМАТИЧЕСКАЯ ГРУППА, СЕМАНТИЧЕСКАЯ ЦЕЛЕВАЯ ПОДОБЛАСТЬ, НЕГАТИВНЫЕ ЭМОЦИИ

Актуальность данного исследования обусловлена тем, что в настоящее время нет полноценного описания обширного пласта лексики, связанного с темой негативных эмоций, в английском и русском языках; не выявлены структурно-семантические особенности в выбранной лексико-семантической группе; не изучена в полной мере этимология и функционирование данных лексем в русском и английском языках. В данном исследовании наименования негативных эмоций рассмотрены не изолированно, а в их сложной семантической связи между собой.

Объектом изучения стала лексико-семантическая группа «Негативные эмоции» в русском и английском языках, а **предметом** исследования – структурно-семантический анализ лексических единиц русского и английского языков, входящих в данную лексико-семантическую группу.

Целью проведенного исследования является выявление структурной организации и семантической специфики лексико-семантической группы «Негативные эмоции» в русском и английском языках.

Методы исследования: метод сплошной выборки, описательный метод, лексико-семантический анализ, анализ словарных дефиниций, количественный метод.

Полученные результаты и их новизна. Мы распределили номинации негативных эмоций между пятью семантическими целевыми подобластями, основываясь на их значении и выделили степень выраженности и направленности эмоциональных процессов в каждой подобласти. Все рассмотренные нами эмоции могут смешиваться между собой, образуя разные эмоциональные состояния и чувства, однако эмоции, которые мы отнесли в одну подгруппу наиболее близки друг к другу и связаны одним интегральным компонентом.

Теоретическая значимость исследования заключается в развитии теории лексико-семантических групп и формировании моделей анализа таких лексических образований. Настоящая работа может послужить своеобразной базой для еще одного весьма актуального в настоящее время аспекта лингвистических исследований – для изучения языковой картины мира, отраженной в языке.

Область применения. Результаты исследования могут быть использованы в курсах по общему языкознанию, когнитивной лингвистике, теории и практики перевода, лингвострановедению, межкультурной коммуникации. Работа содержит дидактический материал, который может быть использован в преподавании русского и английского языков как иностранных. Полученные результаты могут быть использованы также в лексикографической практике.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца 88 стар., 3 главы, 3 дадаткі, 4 малюнка, 55 крыніц.

Ключавыя словы: ЛЕКСІКА-СЕМАНТЫЧНАЯ ГРУПА, ЛЕКСІКА-СЕМАНТЫЧНЫЯ ПАЛІ, СЕМАНТЫЧНАЕ ПОЛЕ, ТЭМАТЫЧНАЯ ГРУПА, СЕМАНТЫЧНАЯ МЭТАВАЯ ПОДОБЛАСТЬ, НЕГАТЫЎНЫЯ ЭМОЦЫІ

Актуальнасць дадзенага даследавання абумоўлена тым, што ў цяперашні час няма паўнавартаснага апісання шырокага пласта лексікі, звязанага з тэмай негатыўных эмоцый, у англійскай і рускай мовах; не выяўлены структурна-семантычныя асаблівасці ў абранай лексіка-семантычнай групе; не вывучана ў поўнай меры этымалогія і функцыянаванне дадзеных лексем ў рускай і англійскай мовах. У дадзеным даследаванні назвы негатыўных эмоцый разгледжаны не ізалявана, а ў іх складанай семантычнай сувязі паміж сабой.

Аб'ектам вывучэння стала лексіка-семантычная група «негатыўныя эмоцыі» ў рускай і англійскай мовах, а прадметам даследавання-структурна-семантычны аналіз лексічных адзінак рускай і англійскай моў, якія ўваходзяць у дадзеную лексіка-семантычную групу.

Мэтаі праведзенага даследавання з'яўляецца выяўленне структурнай арганізацыі і семантычнай спецыфікі лексіка-семантычнай групы «негатыўныя эмоцыі» ў рускай і англійскай мовах.

Метады даследавання: метады суцэльнай выбаркі, апісальны метады, лексіка-семантычны аналіз, аналіз слоўнікавых дэфініцый, колькасны метады.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. Мы размеркавалі намінацыі негатыўных эмоцый паміж пяццю семантычнымі мэтавымі падобласцямі, грунтоуючыся на іх значэнні і вылучылі ступень выяўленасці і накіраванасці эмацыйных працэсаў у кожнай падобласці. Усе разгледжаныя намі эмоцыі могуць змешвацца паміж сабой, утвараючы розныя эмацыйныя стану і пачуцці, аднак эмоцыі, якія мы аднеслі ў адну падгрупу найбольш блізкія адзін да аднаго і звязаны адным інтэгральным кампанентам.

Тэарэтычная значнасць даследавання заключаецца ў развіцці тэорыі лексіка-семантычных груп і фарміраванні мадэляў аналізу такіх лексічных утварэнняў. Сапраўдная праца можа паслужыць своеасаблівай базай для яшчэ аднаго вельмі актуальнага ў цяперашні час аспекту лінгвістычных даследаванняў – для вывучэння моўнай карціны свету, адлюстраванай у мове.

Вобласць прымянення. Вынікі даследавання могуць быць выкарыстаны ў курсах па агульным мовазнаўстве, кагнітыўнай лінгвістыцы, тэорыі і практыкі перакладу, лінгвакраназнаўстве, міжкультурнай камунікацыі. Праца змяшчае дыдактычны матэрыял, які можа быць выкарыстаны ў выкладанні рускай і англійскай моў як замежных. Атрыманыя вынікі могуць быць выкарыстаны таксама ў гэтай практыцы.

ABSTRACT

Diploma project 88 pp., 3 chapters, 4 supplements, 4 charts, 55 sources.

Keywords: LEXICO-SEMANTIC GROUP, LEXICO-SEMANTIC FIELDS, SEMANTIC FIELD, THEMATIC GROUP, SEMANTIC TARGET SUBDOMAIN, NEGATIVE EMOTIONS

The relevance of this study is due to the fact that currently there is no complete description of the vast vocabulary associated with the topic of negative emotions in English and Russian; structural and semantic features in the selected lexico-semantic group have not been identified; the etymology and functioning of these lexemes in Russian and English have not been fully studied. In this study, the names of negative emotions are not considered in isolation, but in their complex semantic connection with each other.

Russian and English lexical and semantic group "Negative Emotions" became the **object** of the study, and the subject of the study was the structural and semantic analysis of the lexical units of Russian and English languages included in this lexical and semantic group.

The purpose of the study is to identify the structural organization and semantic specificity of the lexico-semantic group "Negative emotions" in Russian and English.

Research methods: continuous sampling method, descriptive method, lexico-semantic analysis, dictionary definition analysis, quantitative method.

The results obtained and their novelty. We distributed the nominations of negative emotions among five semantic target subdomains based on their meaning and identified the degree of severity and direction of emotional processes in each subdomain. All the emotions we have considered can mix with each other, forming different emotional states and feelings, however, the emotions that we have assigned to one subgroup are closest to each other and are connected by one integral component.

The theoretical significance of the research lies in the development of the theory of lexico-semantic groups and the formation of models for the analysis of such lexical formations. This work can serve as a kind of basis for another aspect of linguistic research that is very relevant at the present time – to study the linguistic picture of the world reflected in language.

Scope of application. The results of the research can be used in courses on general linguistics, cognitive linguistics, theory and practice of translation, linguistics, and intercultural communication. The work contains didactic material that can be used in teaching Russian and English as foreign languages. The results obtained can also be used in lexicographic practice.